

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 14.

Indult Bétsből, Pénteken, Augustus' 15-dikén, 1828.

Hadi Történetek.

A' melly hadi tudósításokat mi a' mult postanapon az Odeszszai Újságból közlöttünk, azokat a' Pruszsiai Státus-újság e'ként adja elő: „Jul. 21-dikén a' 3-dik és 7-dik Orosz-seregosztály, különösen a' tábor bal szárnya az ellenség szemé láttára előre nyomult, és a' Sumlát fedező tetőket elfoglalta. Az ellenség minden ellentállás nélkül visszavonta magát, a' várba takarodott, 's tsak kevés számú lovasság maradt azonkívül. Hogy a' várat jó móddal ostrom alá vehessük, a' sereg fekvése redutok, vagyis négy-szegletű apró földsántz várak által véte-
tik körül. Seregeink a' tikasztó hévsé-
get, melly itt 45 léptsőre (grádusra) há-
gott, minden viszontagság által edzett
testekkel jól kiállják, 's munkájokat most
is egész szorgalommal folytatják, mint
az az Orosz katonák tulajdona. A' bete-
gek száma éppen nem szaporodik; a'
felgyógyultaknak nagyobb része már is-
mét a' vivők rendében áll.“

Suchtelen Generális a' Várna előtt álló sereg vezérlését Uszakoff Generálisnak adta által, ki oda Mangaliából megérkezett, maga pedig, parantsolatot vévén, seregével Koslodsji felé megindult. Útjában azt vitték a' Generálnak hírül, hogy nagy számú Törökség Jul. 20-dikára éjjel a' Diwno-Limán vizén általúszván a' Várna előtt álló Orosz

sereget hátúl akarja megtámadni. Ezek ellen azonnal vissza küldé Suchtelen Gen. egy batálion gyalogságot és két Svadron Uhlánusokat, két ágyúval, kik az ellenséget AkinfiEFF Gen. Major vezérlése alatt megtámadták és a' vízen által verték, azolta a' víz partját őrizettel megraktuk.

Roth Gen. jelenti, hogy a' hatodik hadi sereg osztály a' Dunán által szállván Raszovában vagyon, 's Jul. 21-dikén Silisztria várának ostromoltatása elkezdetik.

A' Sz. Pétervári Újságban a' Kaukázusi táborból következő hadi tudósítások vagynak: Egyesítvén hadaink magokat Ázsiai Török Ország szélén Gurny falunál, melly az Arpádsai folyóvize mellett fekszik; minekutánna ez a' tábor magát a' Persákkal viselt háború után egészen kinyúgodta, és a' tábor elegendő eleséggel és hadi szerekkel felvala készülve, 's különösen a' lovasság és vár-
vívó ágyúink is jó állapotba helyheztet-
tek; Június végén a' Török határokon általment, 's Kars vára felé vette útját. Ez a' legnagyobb erőssége Ázsiai Török Országának a' Persák ellen, mellyet a' mint kikémleltettük 5000 emberből álló lovasság és ugyan annyi gyalogság oltalmaz. A' faluk mellyeken addig keresztül mentek seregeink mind elváltak pusz-

títva, 's Örmény lakosaiktól egészen elhagyattak. Fővezérünk Gr. P a s k e v i t s Gen. úgy intézte a' had fordulásait, hogy annak egy osztálya Kars várát oldalról megkerülvén, az Erzerumba vivő utat elfoglalta, hogy a' két vár között az egyesülhetést elvágja, 's onnan az ellenségnek segítsége ne jöhessen. Erzerumnál, a' mint megtudtuk 20,000 emberből álló tábora vagyon a' Seraskiérnek, hogy azzal, ha a' szükség kívánja Kars várának segítségére mehessen.

Jul. 1-ső napján ez a' hadi fordulás a' várbeli őrizetnek láttára esett meg, mellyben minket az ellenség éppen nem akadályoztatott. Lovasságunk a' vár felé vivő térségre állott ki hadi rendbe. A' legelső ellenségre Kozákjaink A z a k o v nevű falunál találtak, kiket onnan egynehányat közülök elejtvén és elfogván, a' vár felé elkergettek.

Jul. 1-ső napján, minekutánna egy sereg osztály a' várát már megkerülte, a' tábor nagyobb része egyenesen Kars vára ellen indult, hogy annak fekvését a' vezér kiszemlélhesse. Alig jelenének meg ütközet rendben előre nyomuló seregeink a' távolabbi tetőkön, midőn a' várból nagy számú lovasság tódula ki, melly a' mi elől járó Kozák ezredeinket hevesen megtámadta. Látván a' mi vezérünk, hogy a' síkon igen jó móddal lehetne ütközetet adni, olly tzelből, hogy az ellenséget tovább tovább lehessen a' vártól eltsalni, parantsolja a' Kozákoknak, hogy léptetve hátráljanak, 's magokat hadaink jobb oldalához huzzák vissza. Azt vélvén az ellenség, hogy ezen hátrálás az ő győzödelmének jele, bátran nyomul a' Kozákok után. Ezen szempillantásban parantsolja a' Vezérünk Báró O s t e n - S a c k e n Gen. Májornak, hogy egy Uhlánus Regimentel, líneában szolgáló Kozák és Tatár sereg osztállyal és két lovassági ágyúval nyomuljon elő, 's

az ellenséget a' vártól próbálja elrekeszteni. Ámbár az ellenség szüntelen ágyúzott ki a' várból; mégis ez a' megtámadás hirtelen megesett 's a' török lovasság oldalról vétetvén, tüzeléseink által sokat szevedett, és zavarodva rohant vissza a' várfelé; akkor ismét más kiküldött gyalog és lovas osztályaink négy ágyúval a' várhoz tsak két száz lépésnyire egy tetőt elfoglalván, a' várba szaladó Török lovasságnak neki hajtottak 's azokat tüzelésekkel nagyon vesztegették. Holtakkal terítve hagyák a' tsata mezőt, 's 20-an közülök fogságunkba estek. Ugyan ekkor a' várnak más oldalán is vissza verettek ott állott seregeink által az abból kiment Törökök. A' mi veszteségünk ezen verekedésekben 12 holtakból és 42 sebbe estekből állott. Részszerént a' várnak minden oldalról lett kivisgálásából, részszerént, az elfogattaktól megtudtuk, hogy a' vár igen erős, főként a' fellegvár, melly kösziklán épült és azoknak bástyáit száznál több ágyúk oltalmazták. — Tiflis-ből jött tudósítás szerént, Kars vára Jul. 5-dikén ostrommal megvéte-tett. A' váron kívül a' rárohanáskor 2500 an estek fogságunkba. A' fellegvár is megadta magát későbbben, mellyben 5000 ember volt őrizeten. A' vár ostromlása alatt a' Törökök 2000 embert vesztek, holtakban, sebeseiben. Benne 151 ágyút 33 zászlót sok hadi szereket és eleséget foglaltunk el zsákmányúl. A' mi veszteségünk holtakban egy fő tiszt 35 közember; megsebesedtek, két főtiszt és 216 köz legény.

Ugyan tsak a' Pruszsiai Státus-Ujság Aug. 9-dikén folytatja azon hadi tudósításokat, mellyeket mi az Odeszsai Újság szerént, a' mult postanapon kiadtunk. Azokhoz ebből még ezeket adhatjuk. A' Sumla előtt fekvő Tábor megtámadtatása Jul. 20-dikán kezdődöt. A' Tsászár nyugodt és vidám elmével volt. —

B e n k e n d o r f Generálistól tudósítás érkezett, hogy **Paravadi**ből az ellen-séget kivervén, ezt a' kerített várost elfoglalta. **Paravadi** hat német mértföldnyi távolyságra fekszik **Sumlától** ennek háta megett, közel a' **Balkáni** hegyekhez a' **Konstántzinápoly** felé vivő nagy ország úton; úgy hogy e' szerint a' **Sumlai** tábor útja vissza a' **Balkán** felé el van vágva.

Jóniai Szigetek.

Corfuból Jul. 20-dikán. Ma délután 5 órakor, hirtelen és váratlanlannul elindultak az itt való kikötőhely előtt vasmatskákon állott következő línea hajók: **Asia** és **Conquerant**, **Codrington** és **de Rigny** V. Admirálokkal, dél felé, minekutánna tegnap **Codrington** V. Adm. egy ánglus **Rutter** által, melly **Máltából** **Navarin** felé jött, hivatalos írásokat vett. Követték ezeket **Navarin** felé, egy frantzia fregát, a' **Syrene** és még három fr. és angl. hadi hajók. A' két Admirálnak hirtelen esett elutazása többféle vélekedésekre adott alkalmatosságot. — (**De Rigny** Fr. V. Adm. holnap nagy vendégséget akara adni az Admirális hajón, mellyre sok más vendégeken kívül **Frantzia** Követ **Gróf Guilleminot** is hivatalos volt).

Corfuból Jul. 26-dikán. Ma érkezett ide egy **Jóniai** gőzhajó, azzal a' tudósítással, hogy **Codrington** és **de Rigny** V. Admirálok 24-dikben **Zanté** előtt voltak, a' hova ugyan akkor érkezett meg **Lord Yarborough** egy hajón. Az **Orosz** Admirális hajó **Gróf Heydennel** és **Gr. Capodistriával** **Dragomestréből**, — hol a' **Praesidens** a' **Görög** tábort vizsgálta meg — 16-dikben **Zantába** vissza jöven, onnan más nap délfelé vették útjokat. Mostani ott léte alatt **Gr. Capodistriás** több ízben

mondotta, hogy az **Égyiptomi** seregek **Móreát** rövid időn el fognák hagyni. — Ezzel más tudósítások is megegyeznek, mellyek szerint **Ibrahim Basa** is ki nyilatkozta abbéli szándékát, hogy ha táborának haza szállítására hajók fognának rendeltetni és az **Attyától** az eránt parantsolatot venne, kész volna **Móreát** oda hagyni.

Török Ország.

Konstántzinápoly Jul. 25-kén. A' folyó **H. 19-kén**, mint **Moharrem Hava** 1-ső napján (**Török Új Esztendő** napján) a' **Szerályban**, a' szokás szerint, minden **Ministerek** és **Ország Nagyjai** udvarlást tettek a' **Nagy Urnál**. A' **Nagy Vezér** a' ki tsak mostanában gyógyult fel egy terhes betegségből, itt jelent meg elsőben közönséges helyen. Ugyan ezen nap megszóllaltak a' **Szerályban** lévő ágyúk annak jelentésére, hogy a' **Nagy Úrnak** leánya (**Fatime Sultanné** **Török Hertzeg Aszszony**) született. — Itt szerfelett való hévség uralkodik, de azért sem **pestis**, sem más ragadó nyavalya a' **Fő Városban** magát nem mutatja. **Smyrnában** sok mérges nyavajak támadtak (de nem éppen **Pestis**), mellyeknek egyike a' **Hollandiai** Admirálist **Loeff Urat** el vitte, a' ki **Jul. 12-kén** meg holt.

Oláh Ország.

Bukarestből **Aug. 2-dikán**, ezt a' megnyugtató tudósítást vettük: A' döghalálnak több napok óta senki áldozata nem leve; 's reményljük, hogy a' hatalmas rendelések és jó intézetek, mellyek annak kiirtására tétettek, tzeljokat el is érik. Más részről az is igaz, hogy némelly rossz akaratuak erővel igyekeznek a' dolog valóságát sok formában nagyítva hirdetni, és a' népet nyughatatlanságban és szorongatásban tartani, a'

honnan sok külföldi újságok előadásainak sem lehet hitelt adni.

O r o s z O r s z á g.

Sz. Pétervára Jul. 29-kén. A' Tsászár Jul. 7-kén költ Parantsolatjában a' következő előléptetéseket tette: Lovas Generálisokká lettek G. L. Hertzeg Repnin, G. L. Gróf Pahlen, és G. L. Emanuel; Gyalog Generálisokká lettek G. L. Roth, G. L. Weljaminoff, G. L. Hertzeg Chowanskji; Finantz Minister Kankrin, Gróf Kuruta és Demidoff.

Odessa Jul. 16-kán. A' multt Vasárnap innepeltetett az uralkodó Tsászárné születése napja. — Tegnap előtt (Jul. 14-kén) egy dél nyugoti szél mondhatatlan sokaságú sáskákat hozott ide, melyek felhőként homályosították meg az eget 's a' várost minden környékestől elborították. De szerentsére hosszasiparkodás után el tudtuk őket verni, 's örömmel néztük, hogy a' Pusztító bogarak felkerekedvén egyenesen a' Tengernek vették útjokat. Itt hihetően mind elvesznek.

Lengyel Ország.

Berlini Újságok Varsói leveleket közlenek Jul. 30-dikáról: Ezekben említésre méltók ezek. Tegnap érkezett ide egy Kurír a' Tsászári Fő hadi szállásból, melly onnan Jul. 19-dikén indult. A' tábor kívánt jó állapotban 's az eleségnek mindenként bőviben van. A' Török városokat és falukat mindenütt jó állapotban találjuk; de azokban sehol egy lélek lakost sem láthatunk, mert előre költöznek beljebb az országba.

Hertzeg Czertoff seregosztálya, melly Sacken Feldmarsal táborához tartozik, parantsolatot vett, hogy induljon meg és az útban lévő Tsászári

Testörző hadi sereggel egyesítse magát. E' szerént ezen mi táborunknak három sereg osztálya részt vesz a' hadi viadaloiban.

Görög Ország.

Május Hava utolsó felében Candia szigetén a' Sfakióták (a' Sziget Déli része lakossai) fegyvert fogtak a' Törökök ellen, 's a' Görög Országai Elölülőhöz folyamodván 1000 emberből álló Segítséget nyertek Rhadsi-Michali Generális Vezérlése alatt. Ezen történetről a' Görög Országai Közönséges Ujság (40-dik számja alatt Jun. 14-kéről) ezeket írja:

„Hiteles személyek, a' kik Krétából jöttek ezeket beszéltek: Május 21-kén megütköztek a' mieink a' Rhetymnoi (olaszosan Rettimoi) Basával, 's azt megverték. Az Ikinzy - Agát elfogták, a' Basa, a' ki maga is sebet kapott, a' várba szaladt. A' győzedelmesek Francocastelloba vissza tértek vivén magokkal 20,000 darab juhot melyet az ellenségtől vettek el.

„Május 28-kán az ellenség újabb tábort güjtven Kapsodasso és Patsano Faluknál, Francocastellotól két ágyú lövésnyire, ismét megjelent.

„Május 29-kén véres ütközet volt. A' Törökök 500 embert vesztek. De mint hogy felette nagy számmal voltak, a' mieinket hátranyomták és a' várba beszorították. A' várat a' Törökök ostrom alatt tartják.

„Újabb levelek szerént fájdalommal értjük, hogy Generális Rhadsi-Michali elesett, és az egész Görög lovaság levágattatott 's elfogattatott. Jun. 5-kén a' Várat (Francocastello) a' mieink feladták, 's az ellenség azt újra elfoglalta.“

Aegina Jun. 20-kén Hydra és Spezzia szigetén megszűnt a' Pestis.

A' rendkívül való Biztos (Viaro Capodistrias az Elölülő testvérje) Jun 19-kén tért vissza Porosba. — Canaris a' mult Vasárnap (Jun. 15-kén) hozott ide egy sóval megrakott Török hajót, mellyet Admiralis Miauli fogott el. — Azt halljuk némely emberektől, kik Thessaliából mostanában jöttek ide, hogy Larissát a' Törökök nagy sietéssel erősítik, sántzot ásnak a' Város körül, és Batteriákat építenek.

B u r k u s O r s z á g.

Berlinben a' híres Siebold Doctor Jul. 12-kén megholt. Ő vólt a' Bábaság Professora az Universitásnál. — A' Berlini Universitásban a' mostani Nyári Fél esztendőben 1651 Tanuló van. A' mult esztendőben 1591 vólt.

Berlin Aug. 4-kén Nálunk egy Levegői hajós Robertson Ur szerentsélenül járt. Már ez előtt egyszer felszállott a' levegőbe. Ma lett volna második felmenetel; de mikor éppen megtöltenék a' Ballont, hirtelen egy forgó szél támad, melly a' Ballont megtsapván rajta lyukat ejtett. Úgy hogy magába kellett pusztán a' Ballont felereszteni. Robertson Ur (a' kinek az, 1500 ezüst tallérjában van) könyezve nézett hajós ballonja után, — mellyet hihetően nem fog többé látni. — A' Levegői hajó mintegy 5,000 ölre emelkedhetett fel, mikor a' fellegekbe ért 's ott eltűnt.

N á p o l y i K i r á l y s á g.

Azon útonálló Haramiják dolgában, kik ellen Marsal Caretto kiküldetett, Jul. 18-kán egy rendkívül való Itélő-szék állíttatott, a' melly az elfogott Haramjákat 's más tanúkat ki halgatván, ítéletet hozott a' következő 10 személyek ellen, kik személyesen ugyan nem

mind rablottak, 's fosztogattak, de egyébránt mint Orgazdák vagy tanátsadók a' rablást elő segítették: D. Luca Canonicus, D. Bortone Földes Úr; D. Siero Orvos; D. Giovanni Luca Pap; Ruoco Paraszt; D. Riccio Földes Úr; Gatta Asztalos; Tambasco Földművelő; D. Cobucci Földes Ur; és Carriello Paraszt — mind ezek halálra ítéltettek.

A' Haramja társaság nagyobb részént kézre került, egyedül a' három testvér Capozzolit nem tudják elfogni.

F r a n t z i a O r s z á g.

Páris Aug. 4-dik napj. A' közönséges figyelem tárgya állandóan a' Moreai Expedicio. Mintegy feledékenységre menvén az a' minapi dolgok, mellyek eddig a' köz figyelmet foglalatoskodtatták (t.i. a' volt Ministerium vád alá való vétele, 's a' Jészuita-Oskolák eltörlése) minden arról beszél és elmélkedik. Ezen Hadi sereg (a' Constitutionel előadása szerént) így van elrendelve: „General-Stab: Fő Vezér General-lieutenant Marquis Maison; Marechal de Camp Durtieu; A' General-Stab Vicé-je Oberster Terzel; General Intendant Báró Volland; Fő Fizető Mester Ferino. — A' Hadi Sereg 3 Brigádából áll: 1-ső Brigáda Marsal Sebastiani alatt áll a' 8-ik 16-ik, 27-ik gyalog és a' 3-ik lovas Vadász Regimentekből — 2-ik Brigáda Marsal Higonet alatt áll a' 29-ik 35-ik és 42-ik gyalog Regimentekből — 3-dik Brigáda Marsal Schneider alatt áll az 58-ik gyalog Regimentekből. Artilléria: Négy Kompánia az 5-ik és 8-ik Regimentektől Oberstlieutenant Lafitte alatt. Genie: Két Kompánia a' 2-ik Sapeur-Regimenttől Oberstlieutenant Andoy alatt.

A' *Moniteur* (Udvari Hivatalos Ujság) Aug. 3-iki darabjában kárhóztatja az Ujság levelek mindent kifürkészni 's ki kiabálni szerető ártalmas szokásokat, 's jobb szerette volna, ha a' *Morea* i *Expeditio* néminémű titokban maradt volna. Így szól: „Sok Ujságlevelek igen környülállásos tudósítást adtak ki azon Hadi Seregre nézve, melly *Toulon*-nál hajóra készül. Ki hirdették nem tsak a' számát 's Fő tisztjeit azon seregre, hanem még a' helyet is meg nevezték (*Moreát*) a' hová az szállítatni fog: holott a' ki szállás helyét tsak később az ezutánni környülállásokhoz képpes lehet meghatározni. Sőt némelylek annyira mentek, hogy olyan Tisztet is felvettek a' Sereg Al-Vezérei közzé, a' ki többé nem Frantzia Tiszt. (Tzélozás van Oberster *Fabvierre*, a' kire némelylek Ujságlevelek egy Brigáda vezérlését bízták) Annyira fel van ezen Ujságlevelekben minden számlálva, hogy az ellenség a' Sereg erejét és ki indulása idejét jól tudván dolgait bizonyosan ahoz intézhetné, ha szerentsére, a' mennyi az Ujságlevél, mindenik annyiféleképpen nem adná elő tudósításait, 's ez által bizonytalanságot nem gerjesztene. — Van egy szomszéd Ország, a' hol az Ujságlevelek, akárki írja is azokat, mélyen halgatnak az Országló Széknek minden olyan plánumairól, mellyek a' Külső Országokat érdeklik. Ezt az okos tartózkodást a' Háza szeretet parantsolja; 's mi reménylünk a' mi Ujságleveleink is által fogják látni, hogy a' halgatásban is lehet Patriotismus.“

Aug. 1-ső napján a' Fő Rendek Házának három olyan törvényjavallásokat terjesztett elébe a' Finantz Minister, mellyek a' Követek Házán már keresztül mentek. Az első szól a' kis Papi Oskolákra adandó 1,200,000 Frankról, a' második az úgy nevezett *Elyzeumi* me-

zönek *Páris* városának való oda ajándékozásáról (a' város ezen mező kiszépitésére 3 milliom Frankot fog költeni), a' harmadik az 1829-iki Országos Költségek Budgetjáról. Ezen három törvényjavallások közzül az első, heves vitatásokra adott alkalmatosságot a' Követek házában Jul. 30-kán, a' mikor ott előfordult. Ugyan is, *Duplessis* Úr felhozván a' Jésuiták alatt volt kis Papi Oskolákat 's azoknak eltöröltetését a' többek közt ezt mondta: „Soha még annyira nem ment a' Revolutiobeli *Vandalismus*, mint azon Királyi Végzéseken, mellyekben az Oskolák, a' Vallásos nevelés kútfejei, eltöröltetnek. Ezt tsak *Vandalusok* tehetik.“ Ezen kifejezésre *Dupin* Úr és a' Belső Minister hevesen feleltek. — A' második törvényjavallásra nézve az a' különös volt, hogy mikor voksolni kellett volna az *Elyzeumi* mező elajándékozása eránt, nem voltak ki telyes számmal a' Követek (3 hujja volt a' telyes számmal) 's hogy azonban az Ülést ne kelljen még is elhalasztani, az Elölülő oda küldött egy Huszárt a' Belső Minister házához (a' hol sok Követek voltak egybe gyűlve) 's a' maga kotsiján vitette fel őket voksolni.

A' Követek Háza Aug. 1-ső napján az Országos Jövedelmek Budgetja felett tanátskozásait folytatta. Mikor a' Lotteriák elő jöttek, *Delessert* Úr azt tanátsolta, hogy mostani 180 húzás helyet Esztendőnként tsak 60 húzás legyen. Ez is elég a' Familiák koldussá való tételére. Finantz Minister meg esmerte a' tanáts adó jó tzeját, de azzal állott elő, hogy az Országos pénz tár nagyon meg fogja érzeni, ha az ilyen változtatások hirtelen lesznek, 's azt javallotta, hogy tsak apródonként kevesíttessék a' Húzások száma. Erre *Dupin* Úr azt a' megjegyzést tette, hogy a' mi pénzt eddig a' Lotteriába hordott a' nép, azt ezután

másra fordítja ... Tovább nem folytathatta beszédjét, mert a' jobb oldal nevése 's felkiáltásai elnyomták. Az Elölülő voksra botsátotta a' dolgot; a' Delesser Ur javallása vissza vettelet. Aug. 2-kán elvégezte a' Ház a' Jövedelmek Budgetját. A' jövő esztendei Országos jövedelmek ezen Budgetban 986 milliom 156,821 Frankra vannak téve. Dumeylet Ur, egy pótléktzikkelyt kívánt a' törvényjavalláshoz tételni, melly szerént a' Budgetok (az az, mind a' Költségek, mind a' Jövedelmek Budgetjai) esztendőnként kinyomtattnak 's ki hirdettetnek. A' Belső Minister kétszer állott fel ezen javallás ellen, — mellyet Constant Benjamin Ur keményen oltalmazott, és a' Ház, kétszeri kétséges voksolás után, elfogadott. — Minekutánna a' Budget egyes tzikkelyjei mind felolvastattak, 's megvitatódtak, újra az egész botsátott voks alá, melly is 294 fejer golyóbissal (24 fekete ellen) el fogadtatott. — Vége lévén így a' Budgettel való bajnak, az Elölülő felolvastatta a' több hátra lévő tárgyakat 's azoknak rendjét: de a' Követek keveset látszattak figyelmezni 's egymással beszélgettek, nagyobb részént bútsúzni is kezdtek egymástól.

A' Külső Minister Gróf de la Ferronays néhány hetek óta beteges. A' Király megengedte néki, hogy egészsége kedvéért Carlsbadba (Tseh-Országba) utazhasson a' fürdőbe. Aug. 7-kén utaz el a' Gróf Párisból 's September vége felé fog vissza térni. Addig pedig Rayneval Ur, a' Svájtz Országi Frantzia Követ (a' ki ennél fogva vissza hívattott) fogja vinni a' Külső Ministeri Hívataalt.

Azon előléptetések és megtiszteltetések hosszú sorában, melly a' Navarini ütközetben magokat jelesen viselt és még eddig meg nem jutalmaztatott Személyeket, a' Moniteur elő szám-

lálja, e'kettő látszik említésre méltónak: Hajós Kapitány Bretonniere, (a' ki Navarinnál Breslaut Kommandirozta) Algir ellen küldetik Admirális Collet helyébe, a' ki öregsége és gyengesége miá kénytelen haza térni; a' Hajós Kapitány Hugon pedig a' ki Armidat igazgatta) Bárói rangra emeltetett.

Dr. Pariset azon Társaság Elöl-ülője, mellyet az Országló-Szék Egyiptomba és Kis Ásiába küld a' Pestis természetének ki tanulására, Jul. 27-kén Marseillebe megérkezett, és várja a' többi társait, kiknek elérékezésével mindjárt hajóra fog ülni. Ezen társaság próbákat akar tenni a' megmérgezett Portékákkal is és azokból a' Pestis mérget (Chlorinével vagy Sodium Oxiddal) megpróbálja kiveszteni.

Nagy Britannia.

A' Londoni Püspök Doctor Howley Canterburyi Érsekké lett, 's a' Chesteri Püspök Doctor Bloomfield Londoni Püspökké; Jul. 31-kén mindketten a' Királynál kéz tsókolásra botsátattak.

Aug. 1-ső napján a' Külső Ministeri Osztályban Kabinét gyűlés volt, Minden Ministerek ott voltak, ki vévén Lord Bathurstot a' ki nints Londonban. — Marquis Anglesea (az Irlandiai Vice-Király) fontos levelet küldött a' Ministerekhez, 's nem akar hivatalában megmaradni, ha a' mostani Parlamenti szünet alatt a' Ministerek a' Catholicusok sorsa javítására valamit nem tesznek.

A' Király nem régiben meg nézte a' Vadas házban a' Girafát, 's kevésbe mult, hogy Ő Felségét veszedelem nem érte. A' Girafa nagyot ugrott abban a' fa-épületben, mellybe van zárva, 's a' fejével egy gerendát eltört, melly a' Királyhoz igen közel esett le.

Clarence Hertzeg és Hertzegné Plymouthban vagynak, 's a' mult H. 28-kán megnézték mikor a' Royal Adelaide nevű 120 ágyús Hajó a' sík tengerre ki indult. Egy másik új Línea hajó (Hindostán nevű, 74 ágyús) is készen van a' ki indulásra.

A' minap sietve Irlandiába küldött Regementek mozgásaiból azt következtették, hogy Irlandiában valami zenebona van. A' Courier a' regementek név szerént való nevezésével meg mutogatja, hogy a' fegyveres nép száma nem neveltetik Irlandiában, hanem tsak fel tserélődnek egymással a' Regementek.

A' híres Tudós Báró Humboldt Wilhelm Jul. végén Londonból elútazott. Itt létének utolsó napjait a' Királynál Windsorban töltötte el, 's mikor már (a' szerént a' mint útját előre kitsinálta) Angliából mennie kellett, a' Király az Udvari Festővel levétette a' képét, hogy vendége legalább festésben nála maradjon, 's egyszersmind a' Guelphi Rend nagy keresztjével meg ajándékozta.

Jun. 29-kén estveli hét órakor Bekenhamban egy levegői hajót botsátozott fel Green Ur, mellyen a' levegői Hajóssal (Green Urral) egy ló is felment. A' Ballon a' rajta lévő emberrel és lóval 906 fontot nyomott. Az állat igen tsendesesen viselte magát fenn a' magasságban is. A' Ballon 40 minutumig ment szüntelen felfelé, 's oda fel, valami finom hó esett. A' Hajó újra szerentsésen leszállott. Bizonyosan ez az első ló, melly valaha a' felső levegői tájékokon megjelent.

R h i n a.

(Az Odessai Ujság után) Wán (Hertzeg) Yundon Dordzi az Ur-

gai Khinai Helytartó és az Orosz Országai Határon eső Tartományok Igazgatója, a' mult November Havában 1827 meghalt. Ez a' Wán atyafija volt a' mostani Khinai Tsászárnak és mint nagy tapasztalású okos férjfiú nem kevés befolyással bírt az egész Birodalom politikájába. A' Helytartói Segéd Ambáne Lekhagne levelet írt a' Bogdo-Khánhoz, (Tsászárhoz) 's a' Helytartó halálát jelentette. Ezen levél Mandsu-nyelvből le fordítva szóról szóra következik:

„Minekutánna Felséged a' Yundon Dordzi megbetegedéséről tudósított, kegyelmesen megajándékozta ötöt négy Lanes (valami 55 Orosz Szolotnik) Dsintsen gyökérrel (valami a' Khinaiak vélekedése szerént felette hasznos és drága Orvosi-szer) és egyszersmind kiküldötte az ő meggyógyítására a' Felséged Személye ápolóját Ylinget és Orvosát Dsangsignet. Mikor Yundon Dordzi ezt a' kegyelmes rendelést megértette, leírhatatlan elragadtatásba jött, és leborulván a' kegyelmes Végezés előtt, felszóval mutatta háládatosságát. Tsak hamar jobban is kezdte magát érezni. De éppen mikor a' Felséged eránt való háládatos érzéseit papírosra írná, hirtelen oda lett és lélekzetét elvesztvén, meghalt a' 10-ik Hónap 19-ik napján.“ — Mikor a' Tsászár ezt a' levelet vette, a' következő parantsolatot írta saját kezével: „A' legnagyobb fájdalomra méltó! Azt parantsolom Lunbe Dordzinak hogy az Urgai Helytartói Hívatalt vegye által. Addig pedig míg ő oda érkeznek Lekhagne vigye a' hivatalos foglalatosságokat.“

Jobbitás. A' M. Kurír Nr. 13. 116-dik lap., 1-ső hasáb 26-dik sor, valóságos Tanácsosának, olv. valóságos Fő Ispányának.

Szerkeztető és Kiadó Marton József, Professor. (Landstrasse Nro 65.)

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)